Nők „sorozása.”

A »Pester Lloyd« okt. 11-iki számában hiteles hír jelent meg arról, hogy Szilisztriában és Ajdimirban mily szívtelen és kegyetlen módon hurcolták el a környék nőit, hogyan »sorozták« közülök előbb a tiszt urak, aztán a legénység kedvtelésére alkalmasakat. Az eset nem rendkívüli, de jgen tipikus jelenség ja háborúban s épp ezért fígyelemreméltó.

E háború — talán nem legkisebb — rettenetességei közé tartozik az, mikor a nő durva erőszak prédájává lesz. Igaz, hogy ez a tény is a háborúnak — sajnos — már megszokott frazeológiájába tartozik és azért nem is hat úgy, mint borzalmassága folytán hatnia kellene. A »hős« elesik, nyomorékká lesz, fogságba kerül, az asszonyokat elhurcolják... ennek, úgy hiszik, meg kell történnie, ez a háború természetrajza.

Mindezek a jelenségek egyformán szomorúak és kétségbeejtők, de az utolsó talán a legmegalázóbb. A férfi, mint katona, szenved és elpusztul, de emberi volta a világ szemében mind magasztosabbá válik. A meggyalázott asszonyt éppen emberi mivoltában nyomorítják meg, lelki egyensúlyát zúzzák tönkre, legsajátabb érzéseiben és jogaiban rabolják még. Rabszolgamódra kényszerítik Európa sok lányát és asszonyát arra, hogy anya legyen, mikor lelkében csak gyűlölet, útálat és kétségbeesés jut szóhoz. És ezért a sok elképzelhetetlen, emberfölötti szenvedésért nem jár kitüntetés, elismerés, szeretet. A nők háborús kínszenvedéseinek jutalma kitaszítás a társadalomból, közönyösség az emberek részéről. Titkos mártírként élik tovább életüket (ha úgyan tovább élik), az erkölcsi elégtétel minden vigasza nélkül.

A háború állítólag védi a gyengéket, a nőt, a családot. De e »védelem« által és mellett igen sok védtelen nő pusztul el. És ennek a sok védtelen áldozatnak néma panaszát legjobban mi nők értjük meg; a férfiak nem érnek rá most, hogy törődjenek vele. Ezeket a háborús áldozatokat nem tartja számon sem a katonaság, sem az állam, mert nincsen sem katonai, sem politikai jelentőségük. Ezek a háborús áldozatok csak emberi szempontból jelentenek mérhetetlen veszteséget; ez pedig most nem számit.

És ilyenkor — mint mindig, ha csak a tisztán emberi szempont jön tekintetbe és minden egyéb érdekeltség megszűnik — jönnék és jöhetnek a nők, hogy elmondják egyelőre meddő panaszaikat. De éppen a nők legszentebb feladata, hogy ezek a panaszok ne maradjanak meddők. Legyen végre a tisztán emberi szempontnak is, — mely alapjában mégis csak minden politikai és gazdasági szempont felett áll — a kellő helyen mindenütt képviselője és jusson mindenkor méltó módon szóhoz. A sok politikai párt között az »emberiesség« pártja még egészen szervezetlen; hátha éppen a nőik[1] lennének hivatva megszervezésére?! Hogy szükség van rá, az kétségtelen; mindenesetre meg kellene kockáztatni a kísérletet.

A nemzetet, amely szenved a hazáért, megilleti az általános választójog. A háború testileg és lelkileg nagy pusztítást vitt véghez az asszonyok életében. A fájdalom és a hazáért hozott áldozatok alapján kell, hogy nekik is legyen beleszólásuk a haza sorsába és fezért éppen |úgy megilleti őket a választójog, mint a sokat szenvedett katonát.

Pikler-Freund Edit dr.